

2. Ocena przebiegu prywatyzacji majątku Skarbu Państwa w 2009 r.

2.1. Podstawa prawna

Obowiązek opracowania oceny przebiegu prywatyzacji majątku Skarbu Państwa wynika z dwóch aktów prawnych:

- ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240) – zgodnie z którą (art. 182 ust. 2 pkt 4) ocena przebiegu prywatyzacji majątku Skarbu Państwa wraz ze sprawozdaniem z wykonania budżetu państwa przedkładana jest przez Radę Ministrów – Sejmowi i Najwyższej Izbie Kontroli;
- ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o zasadach wykonywania uprawnień przysługujących Skarbowi Państwa (Dz. U. Nr 106, poz. 493, z późn. zm.) na podstawie której (art. 2) Minister Skarbu Państwa ma obowiązek przygotowania i przedkładania Radzie Ministrów sprawozdania z realizacji kierunków prywatyzacji.

2.2. Uwarunkowania procesów prywatyzacji w 2009 r.

„Plan prywatyzacji na lata 2008-2011” (dalej „Plan prywatyzacji”), przyjęty przez Radę Ministrów 22 kwietnia 2008 r., obejmował realizację projektów dla 740 spółek, a jego aktualizacja przyjęta przez Radę Ministrów 10 lutego 2009 r. rozszerzyła tę listę do 802 podmiotów. Ponadto, 11 sierpnia 2009 r. Rada Ministrów przyjęła dokument „Kluczowe spółki do prywatyzacji w latach 2009-2010 – Aktualizacja Planu prywatyzacji na lata 2008-2011”, w którym wskazano 54 wyselekcjonowane kluczowe podmioty do prywatyzacji w okresie 18 miesięcy tj. w II półroczu 2009 r. i 2010 r.

Gospodarka światowa i europejska, a w szczególności kraje strefy euro na początku roku 2009 pogrążone były w kryzysie, najgłębszym od kilkunastu lat. Globalna sytuacja gospodarcza na rynkach światowych oraz w państwach Unii Europejskiej spowodowała odkładanie przez międzynarodowe firmy i instytucje decyzji o inwestycjach i akwizycjach w czasie oraz daleko idącą ostrożność w ocenie atrakcyjności poszczególnych przedsięwzięć. Utrudniony był także dostęp do źródeł finansowania procesów inwestycyjnych i akwizycyjnych na międzynarodowych rynkach finansowych, wyższe były parametry oceny bezpieczeństwa przedsięwzięć przez instytucje finansowe, wyższy był też koszt pozyskania pieniądza, co w efekcie przełożyło się na zmniejszenie zainteresowania ofertą prywatyzacyjną Skarbu Państwa.

Efektom kryzysu finansowego było ograniczenie możliwości finansowania inwestycji przez potencjalnych inwestorów strategicznych, którzy w innych warunkach mogliby być zainteresowani ofertą prywatyzacyjną Skarbu Państwa.

Procesy prywatyzacji w roku 2009 prowadzone zatem były w złożonych warunkach ekonomicznych, szczególnie miało to miejsce w pierwszej połowie roku. W wielu przypadkach sytuacja ekonomiczno-finansowa spółek przewidzianych do prywatyzacji uległa pogorszeniu, co miało wpływ na przesunięcie terminów realizacji poszczególnych projektów.

Jednakże, pomimo niezbyt korzystnej sytuacji panującej na rynkach finansowych sukcesem zakończyło się upublicznienie takich spółek jak: Lubelski Węgiel „Bogdanka” S.A. w czerwcu 2009 r. i PGE Polska Grupa Energetyczna S.A. w listopadzie 2009 r. Niewątpliwie przy korzystnej koniunkturze giełdowej istniałaby możliwość finalizacji większej liczby projektów związanych z rynkiem papierów wartościowych.

Efektom czynników rynkowych warunkujących realizację poszczególnych projektów prywatyzacyjnych lub przesunięcie ich w czasie, był: brak zainteresowania ze strony inwestorów czy też niskie oferty cenowe. W tym kontekście, w niektórych przypadkach, Minister Skarbu Państwa decydował o zakończeniu projektów prywatyzacyjnych bez wyłonienia inwestora, mimo przeprowadzenia całej procedury prywatyzacyjnej. Przykładem może tu być prywatyzacja spółki z branży energetycznej ENEA S.A. (pierwsza oferta publiczna spółki na giełdzie 17 listopada 2008 r.), gdzie po przeprowadzeniu negocjacji z potencjalnym inwestorem, w dniu 14 października 2009 r. Minister Skarbu Państwa został poinformowany, że nie zostanie złożona oferta wiążąca nabycia akcji. Tym samym, podjęta została decyzja o zakończeniu postępowania.

2.2.1. Zasoby majątku państwowego

Wartość składników majątku nadzorowanego przez Ministra Skarbu Państwa w podmiotach gospodarczych, wg stanu na dzień 31 grudnia 2009 r. przedstawiała się następująco:

- Łączna wartość nominalna akcji/udziałów w spółkach z udziałem Skarbu Państwa – 70,9 mld zł, z tego:
 - wartość nominalna akcji/udziałów jsSP – 23,7 mld zł,
 - wartość nominalna akcji/udziałów SP w spółkach z częściowym udziałem SP (z wyłączeniem spółek publicznych) – 47,2 mld zł, w tym:
 - wartość nominalna akcji SP w spółkach publicznych – 21,9 mld zł (wartość rynkowa akcji SP w spółkach publicznych wg kursów akcji na dzień 31 grudnia 2009 r. – 98,9 mld zł),
- Wartość funduszy własnych przedsiębiorstw państwowych czynnych na dzień 31 grudnia 2009 r. wynosiła 2,3 mld zł.

2.2.2. Nowe regulacje prawne

W roku 2009 w Ministerstwie Skarbu Państwa podjęto szereg inicjatyw legislacyjnych. Najważniejszą zmianą prawną mającą na celu usprawnienie i przyspieszenie prywatyzacji była przygotowana przez Ministerstwo Skarbu Państwa nowelizacja ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o komercjalizacji i prywatyzacji (dalej „uokip”), która wprowadziła zasadę jawności prowadzonych procesów prywatyzacyjnych, czego przykładem jest publicznie dostępna Karta prywatyzacji. Karta zawiera podstawowe informacje o prowadzonych procesach prywatyzacyjnych dostępne dla praktycznie nieograniczonego kręgu odbiorców. Wprowadzone zmiany umożliwiły także uproszczenie przepisów dotyczących analiz przedprywatyzacyjnych, zmianę zasad aukcji publicznej, umożliwiającą szersze jej stosowanie, czy też sprzedaż akcji na rynku regulowanym bez konieczności uzyskania zgody Rady Ministrów.

Opracowano także szereg rozporządzeń Rady Ministrów oraz Ministra Skarbu Państwa upraszczających procedury prywatyzacyjne, w tym między innymi rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie:

- szczegółowego trybu zbywania akcji Skarbu Państwa,
- analizy spółki, przeprowadzanej przed zaoferowaniem do zbycia akcji należących do Skarbu Państwa,
- analizy przedsiębiorstwa państwowego dokonywanej przed wydaniem zarządzenia o prywatyzacji bezpośrednio.

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 17 lutego 2009 r. w sprawie szczegółowego trybu zbywania akcji Skarbu Państwa określiło warunki jakie ma spełniać: oferta zbycia akcji, zaproszenie do składania ofert nabycia akcji oraz zaproszenie do negocjacji, które mogą dotyczyć zobowiązań inwestycyjnych, zobowiązań związanych z ochroną środowiska, a także zobowiązań związanych z ochroną interesów pracowników i innych osób związanych ze spółką.

Zgodnie z art. 32 ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji przed zaoferowaniem do zbycia akcji Skarbu Państwa w spółce powstałej w wyniku komercjalizacji dotychczas należało obligatoryjnie wykonać analizę mającą na celu ustalenie:

- 1) sytuacji prawnej majątku spółki,
- 2) stanu i perspektyw rozwoju przedsiębiorstwa spółki,
- 3) oszacowania wartości przedsiębiorstwa,
- 4) oceny realizacji obowiązków wynikających z tytułu wymagań ochrony środowiska.

W związku z faktem, iż powyższy zakres analiz powodował niepotrzebne wydłużenie postępowań prywatyzacyjnych oraz, co wymaga podkreślenia, generował wysokie koszty, zaproponowano rozwiązanie bardziej elastyczne, którego istotą jest wyodrębnienie dwóch kategorii analiz dokonywanych przed zbyciem akcji należących do Skarbu Państwa:

- 1) analizy obligatoryjne: analizy mającej na celu ustalenie sytuacji prawnej majątku spółki oraz oszacowanie wartości przedsiębiorstwa spółki;
- 2) analizy fakultatywne: ustalenie stanu i perspektyw rozwoju przedsiębiorstwa spółki, ocena realizacji obowiązków wynikających z tytułu wymagań ochrony środowiska oraz w zakresie innym, każdorazowo określonym, jeżeli wymaga tego ochrona interesu Skarbu Państwa.

Organem właściwym do zlecania analiz obligatoryjnych oraz do podjęcia decyzji o przeprowadzeniu oraz zakresie analiz fakultatywnych jest minister właściwy do spraw Skarbu Państwa.

Ponadto, zostały dookreślone przypadki, w których będzie możliwe odstępianie od analizy spółki w zakresie ustalenia sytuacji prawnej majątku oraz oszacowania wartości przedsiębiorstwa – katalog został sporządzony z uwzględnieniem dotychczasowych doświadczeń w tym zakresie. Jednocześnie należy zauważyć, iż umożliwiono odstępianie od przeprowadzenia analiz przedprywatyzacyjnych w przypadku zbywania akcji notowanych na rynku regulowanym w ramach transakcji pozasesyjnej (w takim przypadku cena jest ustalana pomiędzy stronami transakcji).

Przygotowanych zostało także szereg innych aktów prawnych, w tym między innymi projekty następujących ustaw:

- z dnia 22 stycznia 2010 r. o zmianie ustawy o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne oraz ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji, która została opublikowana w Dz. U. z 2010 r. Nr 28, poz. 144,
- z dnia 24 kwietnia 2009 r. o inwestycjach w zakresie terminalu regazyfikacyjnego skroplonego gazu ziemnego w Świnoujściu, która została opublikowana w Dz. U. z 2009 r. Nr 84, poz. 700,
- o zasadach wykonywania niektórych uprawnień Skarbu Państwa, który obecnie jest rozpatrywany przez Stały Komitet Rady Ministrów,
- z dnia 12 lutego 2010 r. o szczegółowych uprawnieniach ministra właściwego do spraw Skarbu Państwa oraz ich wykonywaniu w niektórych spółkach kapitałowych prowadzących działalność w sektorach energii elektrycznej, ropy naftowej lub grupach kapitałowych prowadzących działalność w sektorach energii elektrycznej, ropy naftowej

oraz paliw gazowych, która w dniu 12 lutego 2010 r. została uchwalona przez Sejm RP. W dniu 22 marca 2010 r. została przekazana do podpisu Prezydenta RP.

Opracowane zostały między innymi także następujące rozporządzenia Rady Ministrów:

- rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lipca 2009 r. w sprawie wyodrębnienia akcji stanowiących własność Skarbu Państwa do zasobu majątkowego przeznaczonego na zaspokajanie roszczeń z tytułu poręczeń i gwarancji udzielanych przez Skarb Państwa, które zostało opublikowane w Dz. U. z 2009 r. Nr 113, poz. 938,
- rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 4 sierpnia 2009 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie pomocy publicznej w procesach prywatyzacji, które zostało opublikowane w Dz. U. z 2009 r. Nr 134, poz. 938,
- rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 28 sierpnia 2009 r. w sprawie wyodrębnienia akcji i udziałów stanowiących własność Skarbu Państwa do zasobu majątkowego przeznaczonego na zaspokojenie roszczeń z tytułu poręczeń i gwarancji udzielanych przez Skarb Państwa, które zostało opublikowane w Dz. U. Nr 149, poz. 1198.

W roku 2009 podjęte były prace związane z przygotowaniem i opublikowaniem szeregu rozporządzeń Ministra Skarbu Państwa. Były to zarówno projekty, nad którymi prace zostały zakończone w 2009 r. lub które nadal trwają.

2.3. Obszary działań Ministra Skarbu Państwa

2.3.1. Komercjalizacja

W 2009 roku skomercjalizowanych zostało 31 przedsiębiorstw państwowych oraz jedna jednostka badawczo-rozwojowa. Powstałe spółki powiększyły zasób prywatyzacyjny. Struktura branżowa skomercjalizowanych przedsiębiorstw państwowych była zróżnicowana, były to podmioty z sekcji handel hurtowy i detaliczny, przetwórstwo przemysłowe, budownictwo i inne. Według stanu na dzień 31 grudnia 2009 r. funkcjonowały 174 przedsiębiorstwa państwowe, z czego postawionych w stan likwidacji było 42, a w stan upadłości 68 przedsiębiorstw.

2.3.2. Prywatyzacja pośrednia (kapitałowa)

W 2009 roku prywatyzowane były, poprzez zbycie pierwszego lub kolejnych pakietów akcji/udziałów, 94 spółki. Kontynuowano zbywanie akcji/udziałów w spółkach z mniejszościowym udziałem Skarbu Państwa.

Informacje o prywatyzacji pośredniej w wybranych branżach zaprezentowano z uwzględnieniem programów i strategii obowiązujących w przedmiotowych branżach.

Sektor elektroenergetyczny

Przekształcenia własnościowe sektora elektroenergetycznego realizowane były zgodnie z przyjętym przez Radę Ministrów w dniu 28 marca 2006 r. „Programem dla elektroenergetyki” oraz „Polityką energetyczną Polski do roku 2030”.

W roku 2009 na giełdzie papierów wartościowych upubliczniona została (6 listopada 2009 r.) spółka PGE Polska Grupa Energetyczna S.A., która z podwyższenia kapitału pozyskała 5.968,8 mln zł. Cena emisyjna akcji wynosiła 23,00 zł, a cena zamknięcia w dniu debiutu – 25,99 zł.

Zakończona została prywatyzacja spółek Górnośląski Zakład Energetyczny S.A., Vattenfall Heat Poland S.A., nastąpiło też zbycie akcji Wojewódzkiego Przedsiębiorstwa Energetyki Ciepłej w Legnicy S.A., Zakładu Produkcyjno-Remontowego Energetyki Jedlicze Sp. z o.o., Ciepłowni Łańcut Sp. z o.o. (nieodpłatne zbycie na rzecz jednostki samorządu terytorialnego).

Ponadto, w sektorze energetycznym zbywane były akcje/udziały spółek z mniejszościowym udziałem Skarbu Państwa, w tym akcje spółek notowanych na giełdzie papierów wartościowych, między innymi takie jak: Zespół Elektrociepłowni Wodnych Kogeneracja S.A., Przedsiębiorstwo Rekonstrukcji i Modernizacji Urządzeń Energetycznych Remak S.A., Dalkia Poznań S.A., Krajowa Agencja Poszanowania Energii S.A. i inne.

W roku 2009 kontynuowany był proces prywatyzacji (pierwsza publiczna oferta spółki na giełdzie 17 listopada 2008 r.) spółki ENEA S.A. Jednakże po przeprowadzeniu negocjacji z potencjalnym inwestorem, 14 października 2009 r. Minister Skarbu Państwa został poinformowany, że nie zostanie złożona oferta wiążąca nabycia akcji. W związku z powyższym podjęta została decyzja o zakończeniu postępowania.

Proces prywatyzacji spółek ENEA S.A., Energa S.A., Tauron S.A. PGE Polska Grupa Energetyczna S.A. oraz innych podmiotów sektora będzie realizowany w roku 2010.

Sektor węgla kamiennego, koksownictwa oraz jednostek otoczenia górnictwa

Zgodnie ze „Strategią działalności górnictwa węgla kamiennego w Polsce w latach 2007-2015” (dalej „Strategia”) przyjętą przez Radę Ministrów w dniu 31 lipca 2007 r. prowadzono prace mające na celu dokończenie tworzenia Grupy Węglowo – Koksowej na bazie Jastrzębskiej Spółki Węglowej S.A., która ma się stać większościowym akcjonariuszem Kombinatu Koksochemicznego Zabrze S.A. oraz Koksowni Przyjaźń Sp. z o.o. W roku 2009 podjęte zostały działania zmierzające do podwyższenia kapitału zakładowego Jastrzębskiej Spółki Węglowej S.A., tj. zlecenie przeprowadzenia analiz i wycen koniecznych dla prawidłowego i zgodnego z prawem przygotowania, a następnie przeprowadzenia przedmiotowej transakcji.

Ponadto, w 2009 r. Minister Skarbu Państwa wystąpił do Ministra Gospodarki o dokonanie zmian w Strategii polegających na wyłączeniu Wałbrzyskich Zakładów Koksowniczych Victoria S.A. z powstającej Grupy Węglowo-Koksowej. Korekta Strategii, po rozpatrzeniu przez Radę Ministrów, została przyjęta w dniu 24 lipca 2009 r.

W dniu 25 czerwca 2009 r. upubliczniona została na giełdzie papierów wartościowych spółka Lubelski Węgiel „Bogdanka” S.A., która z podwyższenia kapitału pozyskała 528 mln zł. Cena emisyjna akcji wynosiła 48 zł, a cena zamknięcia w dniu debitu wyniosła 57,50 zł. Pozyskane środki z tytułu oferty publicznej pozwolą spółce na realizację zamierzeń inwestycyjnych.

Kopalnictwo surowców chemicznych, przemysł chemiczny i tworzyw sztucznych

Prywatyzację spółek zaliczanych do tzw. I Grupy Chemicznej prowadzi Nafta Polska S.A. w likwidacji. Planowana w roku 2009 prywatyzacja 3 spółek z tej grupy tj. Zakładów Azotowych w Tarnowie Mościcach S.A., Zakładów Azotowych Kędzierzyn S.A. oraz Ciech S.A. została przesunięta na rok 2010. Obecnie prowadzone są negocjacje z inwestorem PCC SE w zakresie sprzedaży akcji Zakładów Azotowych w Tarnowie Mościcach S.A. i ZAK S.A.

W roku 2009 zbyte zostały akcje spółki GAMBIT Lubawka Sp. z o.o.

Sektor naftowy

Działania Ministerstwa Skarbu Państwa w roku 2009 w sektorze naftowym miały na celu realizację założeń „Polityki Rządu RP dla przemysłu naftowego w Polsce” (dalej „Polityka”), przyjętej przez Radę Ministrów w dniu 6 lutego 2007 r., w tym zachowanie struktury właścicielskiej kluczowych przedsiębiorstw naftowych oraz poprawę sytuacji ekonomiczno-finansowej.

W stosunku do poszczególnych spółek sektora naftowego z udziałem Skarbu Państwa, reprezentowanego przez Ministra Skarbu Państwa, prowadzone były działania określone w rozdziale V Polityki tj. nadzór nad realizacją celów poszczególnych spółek, w tym: Nafty Polskiej S.A., PKN Orlen S.A., Grupy LOTOS S.A., PERN „Przyjaźń” S.A., OLPP Sp. z o.o. i PGNiG S.A.

W roku 2009 w wyniku częściowego umorzenia kapitału zakładowego spółki Nafta Polska S.A., Skarb Państwa otrzymał pakiety akcji PKN Orlen S.A. i Grupy LOTOS S.A. oraz udziały OLPP Sp. z o.o., należące wcześniej do tej Spółki. Ponadto, Nafta Polska S.A. rozpoczęła proces prywatyzacji spółek sektora chemicznego.

Z dniem 1 stycznia 2010 r. wszczęto procedurę likwidacji Spółki Nafta Polska S.A., która zgodnie z harmonogramem wynikającym z przepisów Kodeksu Spółek Handlowych zostanie zakończona w II kwartale 2011 r.

Skarb Państwa wniósł posiadane udziały w spółce OLPP Sp. z o.o. do PERN „Przyjaźń” S.A. Celem tego przedsięwzięcia jest konsolidacja kluczowych przedsiębiorstw sektora logistyki paliwowej – PERN „Przyjaźń” S.A. i Operatora Logistycznego Paliw Płynnych Sp. z o.o. (OLPP). Utworzenie silnej grupy kapitałowej zwiększy wiarygodność tych firm na rynku, w tym także kredytową, oraz wpłynie na obniżenie kosztów funkcjonowania spółek. Pozwoli to również na wprowadzenie przez Grupę Kapitałową PERN „Przyjaźń” S.A. zintegrowanych usług turystycznych.

Sektor instytucji finansowych

Zgodnie z założeniami przyjętymi w dokumencie „Kierunki prywatyzacji majątku Skarbu Państwa w 2009 r.”, stanowiącymi uzasadnienie do ustawy budżetowej, sprywatyzowane zostały wszystkie banki z mniejszościowym udziałem Skarbu Państwa notowane na giełdzie papierów wartościowych tj. Bank Pekao S.A., Bank Zachodni WBK S.A., Bank Handlowy w Warszawie S.A., Bank BPH S.A., Bank Millenium S.A.

Zostało zrealizowane planowane zbycie akcji spółki Polskie Towarzystwo Reasekuracyjne S.A. Umowa sprzedaży podpisana została w 2008 r. natomiast przychód ze sprzedaży nastąpił w 2009 r.

W roku 2009 miała miejsce oferta publiczna banku PKO BP S.A., który z giełdy pozyskał 5,1 mld zł.

Nie został zakończony proces prywatyzacji Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. W 2009 r. został uruchomiony proces międzynarodowej prywatyzacji spółki na rzecz inwestora branżowego. Po tym, jak koncepcja sprzedaży pakietu kontrolnego inwestorowi branżowemu spotkała się z akceptacją ze strony rynku, Ministerstwo zdecydowało się na skierowanie oferty do wybranych podmiotów zagranicznych. NYSE Euronext, Nasdaq OMX, London Stock Exchange i Deutsche Boerse zostały wybrane ze względu na ich potencjał, jaki mógł zostać wykorzystany przy budowaniu wokół giełdy warszawskiej silnego, regionalnego centrum finansowego. Ofertę wiążącą złożyła giełda frankfurcka. Wymagała ona jednak uzupełnienia i uszczegółowienia części merytorycznej. Deutsche Boerse nie przedstawiła niezbędnego uzupełnienia, co było jednoznaczną przesłanką zakończenia procesu według przyjętej dotychczas strategii. W związku z powyższym Minister Skarbu Państwa zdecydował o potrzebie przygotowania nowego scenariusza prywatyzacji giełdy.

W przypadku prywatyzacji Banku Gospodarki Żywnościowej S.A., po przeprowadzeniu konsultacji z Rabobank International Holding BV podjęta została decyzja, iż w związku z niesprzyjającymi warunkami rynkowymi wstrzymano prace nad ofertą publiczną i dopuszczeniem akcji BGŻ S.A. do obrotu na rynku regulowanym. Obecnie trwają prace nad wyborem optymalnej ścieżki prywatyzacji i wznowieniem procesu sprzedaży.

Sektor obronny

Działania prowadzone w spółkach sektora realizowane były zgodnie z rządową „Strategią konsolidacji i wspierania rozwoju polskiego przemysłu obronnego w latach 2007-2012” (dalej „Strategia 2012”), przyjętą przez Radę Ministrów w dniu 31 sierpnia 2007 r.

W roku 2009 na podwyższenie kapitału zakładowego spółki Bumar Sp. z o.o. wniesione zostały akcje/udziały 6 spółek: Bydgoskich Zakładów Elektromechanicznych Belma S.A., Przemysłowego Instytutu Telekomunikacji S.A., Fabryki Urządzeń Mechanicznych i Sprężyn FUMIS-Bumar Sp. z o.o., Ośrodka Badawczo Rozwojowego Urządzeń Mechanicznych „OBRUM” Sp. z o.o., Ośrodka Badawczo Rozwojowego Sprzętu Mechanicznego Sp. z o.o. oraz Przedsiębiorstwa Produkcyjnego Podzespołów Elektronicznych „DOLAM” S.A. Ponadto, Agencja Rozwoju Przemysłu S.A. dokonała wniesienia na podwyższenie kapitału zakładowego Bumar Sp. z o.o. udziałów Przedsiębiorstwa Handlu Zagranicznego „CENZIN” Sp. z o.o. w Warszawie. Tym samym wszystkie spółki wymienione w Strategii 2012 do konsolidacji w ramach Grupy Bumar, w stosunku do których nadzór właścicielski sprawował Minister Skarbu Państwa, zostały wniesione na podwyższenie kapitału zakładowego Bumar Sp. z o.o. przed terminem określonym w Strategii 2012, gdzie jako datę końcową dla tych działań wskazano termin „do końca 2012 roku”.

Wobec podmiotów sektora, które nie zostały objęte konsolidacją kapitałową w ramach Grupy Bumar prowadzone są działania prywatyzacyjne.

Sektor uzdrowisk

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Skarbu Państwa z dnia 8 października 2008 r. w sprawie wykazu zakładów lecznictwa uzdrowiskowego prowadzonych w formie jednoosobowych spółek Skarbu Państwa, które nie będą podlegać prywatyzacji, z dotychczasowej liczby 14 spółek uzdrowiskowych nie planowanych do prywatyzacji pozostaje 7. Zmniejszenie liczby spółek uzdrowiskowych nie podlegających prywatyzacji jest zgodne z polityką Rządu w zakresie przyśpieszenia prywatyzacji spółek Skarbu Państwa, a jednocześnie nie ogranicza to możliwości zapewnienia lecznictwa uzdrowiskowego ze środków publicznych. Pozostawienie 7 spółek uzdrowiskowych wyłączonych z prywatyzacji zaspokaja potrzebę zagwarantowania lecznictwa uzdrowiskowego we wszystkich profilach leczniczych. W roku 2009 rozpoczęte zostały prace związane z przygotowaniem spółek branży do prywatyzacji. W efekcie podjętych działań, na początku roku 2010 sprywatyzowane zostały dwie spółki sektora, tj. Uzdrowisko Ustka Sp. z o.o. oraz Uzdrowisko Kraków Swoszowice Sp. z o.o., co potwierdza, iż prywatyzacja w tym sektorze może być skuteczna. Możliwe jest pozyskanie inwestorów, w tym zainteresowanych podwyższeniem kapitałów zakładowych w celu nabycia przez spółkę lub ulepszenia środków

trwałych oraz utrzymaniem stanu zatrudnienia w spółce. Sprzedaż udziałów w spółkach zdrowiskowych to pierwsze od 8 lat prywatyzacje podmiotów tego sektora.

W roku 2009 realizowane były także procesy prywatyzacji w takich sektorach i branżach jak: transport, przemysł maszynowy i metalowy, wydawnictwa i poligrafia, budownictwo, surowce skalne, farmacja, branża spożywcza, drzewna oraz meblarska.

Kontynuowany był także proces zbywania mniejszościowych pakietów akcji jakie Skarb Państwa posiadał w spółkach uczestniczących w Programie NFI.

2.3.3. Pakiety mniejszościowe

W roku 2009 prywatyzowane były także spółki z mniejszościowym udziałem Skarbu Państwa, co jest zgodne z zapisami przyjętymi w Planie prywatyzacji stanowiącymi, iż w ramach porządkowania struktury własnościowej intencją Ministra Skarbu Państwa jest sprywatyzowanie wszystkich tzw. resztówek. W pojedynczych przypadkach, w związku z prowadzonymi postępowaniami sądowymi bądź układowymi oraz zobowiązaniami inwestorów wynikającymi z umów prywatyzacyjnych, procesy przekształceniowe mogą zostać przesunięte na rok 2011.

Konsekwentnie realizowany jest proces „wyjścia” ze spółek z resztówkowym udziałem Skarbu Państwa. W tej grupie sprywatyzowane zostały 64 podmioty, w tym, dzięki wykorzystaniu tendencji wzrostowej na giełdzie, zrealizowane zostały transakcje sprzedaży akcji 16 spółek za kwotę 2,26 mld zł, w tym największy przychody uzyskane zostały ze sprzedaży akcji w takich podmiotach jak: Bank Pekao S.A., Bank Zachodni WBK S.A., Mondi Packing Paper Świecie S.A. (ze sprzedaży tych spółek uzyskano przychody w kwocie 1,77 mld zł co stanowi ponad 78% przychodów osiągniętych ze zbycia „resztówek” na giełdzie). Pakiety resztówkowe z reguły zbywane są na rzecz większościowych akcjonariuszy bądź wspólników tych spółek i nie są przedmiotem zainteresowania innych inwestorów nie związanych kapitałowo ze spółką. Stąd zbywanie tych pakietów wymaga długotrwałych i konsekwentnych działań. Intensyfikacja działań w tym obszarze pozwoliła na zakładane w Planie prywatyzacji jak najszybsze zakończenie sprzedaży akcji/udziałów w spółkach z mniejszościowym i resztówkowym udziałem Skarbu Państwa. Rezultatem tego jest najlepszy w historii wynik sprzedaży pakietów resztówkowych. W tej grupie prywatyzowane były spółki między innymi z takich sektorów jak: energetyka, instytucje finansowe, transport, przemysł maszynowy oraz farmacja.

2.3.4. Prywatyzacja bezpośrednia

Jedną z ustawowych metod przekształceń własnościowych jest prywatyzacja bezpośrednia polegająca na rozporządzeniu wszystkimi składnikami materialnymi i niematerialnymi majątku przedsiębiorstwa państwowego poprzez: sprzedaż, wniesienie do spółki lub oddanie do odpłatnego korzystania. Należy zauważyć, iż zwłaszcza oddanie przedsiębiorstwa do korzystania, jest metodą prywatyzacji, która upowszechniła własność pracowniczą, a odnosi się do mniejszych przedsiębiorstw w zadawalającej kondycji ekonomicznej, nie wymagających natychmiastowego zasilenia kapitałowego.

Prywatyzacja bezpośrednia jest głównie stosowana w stosunku do niewielkich przedsiębiorstw, zatrudniających nie więcej niż 500 pracowników, o obrocie nie większym niż 6 mln Euro oraz kapitale do 2 mln Euro.

Od początku procesów prywatyzacyjnych do końca grudnia 2009 r. z rejestru przedsiębiorców wykreślono 2215 przedsiębiorstw państwowych.

Prywatyzacja bezpośrednia dotyczyła głównie przedsiębiorstw o znaczeniu regionalnym lub lokalnym. W 2009 roku zaakceptowano 7 wniosków o prywatyzację bezpośrednią. W analizowanym roku w wyniku prywatyzacji bezpośredniej wykreślono z rejestru 5 przedsiębiorstw państwowych.

2.4. Monitorowanie zobowiązań prywatyzacyjnych

Według stanu na dzień 31 grudnia 2009 r. Ministerstwo Skarbu Państwa nadzorowało i monitorowało stan realizacji zobowiązań pozacenowych w ponad 200 umowach prywatyzacyjnych. Dotyczyło to 55 umów z prywatyzacji pośredniej (sprzedaż akcji lub udziałów Skarbu Państwa) oraz 147 umów z prywatyzacji bezpośredniej, w tym:

- 23 umowy wniesienia przedsiębiorstwa do spółki,
- 40 umów sprzedaży przedsiębiorstwa,
- 84 umowy o oddanie przedsiębiorstwa do odpłatnego korzystania.

W ramach prywatyzacji bezpośredniej największy udział mają umowy o oddanie przedsiębiorstwa do odpłatnego korzystania (tzw. leasing pracowniczy), które stanowią 57,1% wszystkich nadzorowanych umów, zaś najmniejszy (15,7%) umowy wniesienia przedsiębiorstwa do spółki.

Według stanu na koniec 2009 r., wstępnie stwierdzono niewykonanie zobowiązań pozacenowych w 65 czynnych umowach prywatyzacyjnych, co stanowi 32,5% ogólnej liczby nadzorowanych umów. Ranga niewykonanych zobowiązań pozacenowych jest bardzo zróżnicowana, poczynając od zobowiązań informacyjnych, poprzez zobowiązania o charakterze socjalnym (przy których stroną roszczeniową są najczęściej pracownicy

sprywatyzowanych podmiotów, a tylko w niewielkim zakresie Skarb Państwa), po najistotniejsze – zobowiązania kapitałowe i inwestycyjne.

Łączna kwota zobowiązań inwestycyjnych, wynikająca z czynnych umów prywatyzacyjnych, według stanu na 31 grudnia 2009 r. wynosiła 17,32 mld zł. Do końca roku 2009 inwestorzy powinni byli dokonać nakładów inwestycyjnych w wysokości 9,55 mld zł. Według aktualnie posiadanych danych, w okresie sprawozdawczym, zgodnie z zapisami umów prywatyzacyjnych, zostały wykonane inwestycje w kwocie 6,92 mld zł. Jednak ze względu na zróżnicowane terminy sprawozdawczości ustalone w poszczególnych umowach prywatyzacyjnych, kwota inwestycji zrealizowanych do końca roku 2009 z pewnością ulegnie zmianie, gdyż wiele zobowiązań inwestycyjnych wymagalnych do 31 grudnia 2009 r. zostanie rozliczonych w 2010 roku i latach następnych.

Według stanu na 31 grudnia 2009 r., stwierdzono niewykonanie nakładów inwestycyjnych na kwotę 47,2 mln zł, co stanowi 0,49% ogólnej kwoty wymagalnych zobowiązań inwestycyjnych wynikających z czynnych umów prywatyzacyjnych. Ministerstwo Skarbu Państwa jest w trakcie przygotowywania rocznego sprawozdania z realizacji zobowiązań prywatyzacyjnych.

W ramach monitoringu stanu realizacji zobowiązań pozacenowych zamieszczanych w podpisanych umowach prywatyzacyjnych, szczególną uwagę zwraca się na skuteczne zabezpieczanie interesu Skarbu Państwa poprzez obwarowywanie każdego istotnego zobowiązania klauzulą gwarancyjną, na wypadek braku jego realizacji. Ponadto, przeprowadzana jest kwartalna weryfikacja danych zawartych w Zintegrowanym Systemie Informatycznym z przebiegu realizacji zobowiązań pozacenowych w celu przeanalizowania terminowości wykonania zobowiązań oraz wczesnego reagowania na ewentualne zagrożenia w sposobie ich realizacji. Monitorowanie stanu realizacji zobowiązań pozacenowych odbywa się również poprzez analizę oraz weryfikację raportów i sprawozdań ze stanu realizacji zobowiązań pozacenowych.

2.5. Przychody z prywatyzacji i dochody budżetowe

W „Kierunkach prywatyzacji majątku Skarbu Państwa w 2009 r.” zaplanowano realizację przychodów z prywatyzacji w wysokości 12.000,0 mln zł.

W roku 2009 realizacja przychodów z prywatyzacji, w ujęciu brutto i inne dochody wyniosły ogółem 6.592,3 mln zł.

Realizacja przychodów z prywatyzacji brutto i innych dochodów w tej kwocie oznacza prawie 2,5 – krotnie lepszy rezultat niż w roku 2008 i ponad 3-krotnie lepszy niż w roku 2007.

Uzyskane przychody z prywatyzacji brutto, w kwocie 4.903,7 mln zł, zostały m. in. rozdysponowane następująco:

- 568,9 mln zł przekazanych zostało do budżetu państwa,
- 735,6 mln zł przekazanych zostało na Fundusz Restrukturyzacji Przedsiębiorców (art. 56 ust. 1 pkt 2 uokip),
- 2.189,3 mln zł – na Fundusz Reprywatyzacji (art. 56 ust. 1 pkt 1 uokip),
- 1.085,7 mln zł – na Fundusz Rezerwy Demograficznej (art. 58 ust. 2 pkt 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych),
- 98,1 mln zł – na Fundusz Skarbu Państwa, na pokrycie kosztów prywatyzacji, gospodarowania mieniem SP oraz inne zadania ustawowe nałożone na Ministra Skarbu Państwa (art. 56 ust. 1 pkt 3 uokip),
- 98,1 mln zł – na Fundusz Nauki i Technologii Polskiej (art. 56 ust. 1 pkt 4 uokip),
- 128,0 mln zł – na Fundusz Pracy (art. 56 ust. 33 uokip).

Dochody z tytułu dywidend, zaplanowane na poziomie 7.100,0 mln zł, wykonane zostały na poziomie 7.839,0 mln zł (110,4% planu).

2.6. Działania promocyjno-informacyjne

W obszarze zadań wynikających z założeń polityki medialnej, informacyjnej i promocyjnej Ministerstwa, realizowane były działania, które można ująć w trzech obszarach, tj. relacja z mediami i serwis internetowy MSP, relacje inwestorskie i współpraca zagraniczna oraz projekty edukacyjne.

Prowadzone działania z zakresu polityki medialnej i informacyjnej polegały na przekazywaniu mediom informacji o działaniach MSP i prywatyzacji. Udzielono ok. 7000 konsultacji telefonicznych i 1200 odpowiedzi na zapytania elektroniczne mediów i opinii publicznej. Wprowadzono Elektroniczny System Zarządzania Relacjami Mediowymi oraz uruchomiono nowy serwis internetowy MSP zawierający Karty Prywatyzacji, Mapę Prywatyzacji, rozbudowano serwis „Dla Inwestorów” oraz profile spółek.

W ramach relacji inwestorskich i współpracy zagranicznej, których celem jest dotarcie do potencjalnych inwestorów w kraju i zagranicą z informacjami o projektach prywatyzacyjnych, w 2009 r. zorganizowano 4 zagraniczne roadshows inwestorskie Ministra Skarbu w Londynie, Zjednoczonych Emiratach Arabskich, Tokio i Singapurze (w ramach jednego roadshow) oraz Stanach Zjednoczonych, a także spotkania z przedstawicielami środowiska inwestorskiego, m.in. z funduszami private equity, domami maklerskimi, kancelariami prawnymi, OFE, TFI, bankami inwestycyjnymi, bilateralnymi izbami

gospodarczymi, ekspertami i liderami opinii, dziennikarzami zagranicznymi oraz inwestorami indywidualnymi.

W lipcu 2009 r. uruchomiono Centrum Relacji Inwestorskich, którego celem jest bieżąca obsługa potencjalnych inwestorów. W CRI zorganizowano 16 spotkań indywidualnych z potencjalnymi inwestorami i dziennikarzami zagranicznymi, udzielono ponad 335 odpowiedzi oraz na bieżąco aktualizowano serwis internetowy „Dla Inwestorów” zawierający 250 profili spółek.

Projekty edukacyjne MSP poświęcone są problematyce prywatyzacji i własności prywatnej oraz jej znaczenia dla gospodarki, a ich celem jest budowanie społecznej akceptacji dla prywatyzacji. W 2009 r. kontynuowana była realizacja programu edukacyjnego „Własność to odpowiedzialność” skierowanego do uczniów, studentów, seniorów, społeczności lokalnych, środowisk religijnych, pracowników prywatyzowanych spółek, dziennikarzy mediów lokalnych i liderów opinii.

W ramach działań edukacyjnych ogłoszono 13 konkursów dla organizacji pozarządowych. W wyniku współpracy z 15 partnerami zrealizowano łącznie 109 projektów o zasięgu ogólnopolskim i lokalnym. Wydano 9 publikacji merytorycznych i raportów w ok. 50 tys. egzemplarzy, wyemitowano 7 odcinków programu telewizyjnego „Własność to wartość” oraz 5 filmów promocyjno-edukacyjnych. W realizację projektów edukacyjnych włączonych było ponad 1300 placówek edukacyjnych i instytucji. Łącznie projekty edukacyjne objęły swoim zasięgiem 200 000 odbiorców działań edukacyjnych MSP. W 2009 r. ukazało się także 11 prasowych dodatków informacyjno-edukacyjnych do prasy w największych tytułach ogólnopolskich: Newsweek Polska, Polityka, Wprost, Dziennik. Gazeta Prawna, Puls Biznesu, Polska the Times, Rzeczpospolita, Parkiet, Gazeta Wyborcza, Przekrój i Warsaw Voice.